



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

## ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานะของเงินดิจิทัล

### Legal Issues Related to the State of Cryptocurrency

สุริตา แซ่ไคว<sup>1</sup> ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา<sup>2</sup>

<sup>1</sup>สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา , sutita.saekhow@gmail.com

<sup>2</sup>อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา , tanawat.pi@ssru.ac.th

#### บทคัดย่อ

การกำเนิดของเงินตราขึ้นได้เริ่มมาจากมนุษย์ในแต่ละยุคสมัยนั้นๆ ได้นำสิ่งของต่างๆ ที่คนในสังคมให้การยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีมูลค่าและสามารถนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการซึ่งกันและกันได้ จนมาถึงยุคสมัยที่เริ่มมีการใช้โลหะผลิตเป็นเหรียญกษาปณ์และมีการผลิตเงินกระดาษหรือธนบัตรขึ้นใช้โดยประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 และพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ขึ้นบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน แต่พัฒนาการเงินตรายังไม่หยุดเพียงเท่านั้นเนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาไปอย่างก้าวไกลจึงได้เกิดเงินรูปแบบใหม่อีกชนิดหนึ่งนั่นก็คือเงินออนไลน์หรือคริปโทเคอร์เรนซี ซึ่งเป็นเงินที่ใช้กันอยู่ในโลกออนไลน์โดยมีสภาพคล่องตัวให้ความสะดวกและรวดเร็วในการใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น

ผลวิจัยพบว่าเนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีนั้นได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไม่สามารถหยุดพัฒนาได้จนเป็นที่มาของการพัฒนาเงินตราก้าวสู่การใช้เงินออนไลน์หรือคริปโทเคอร์เรนซี ซึ่งมนุษย์จำต้องปรับตัวให้ทันยุคสมัยใหม่อยู่เสมอเพื่อสามารถนำเทคโนโลยีทางการเงินแบบใหม่มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ ดังนั้นกฎหมายจึงควรต้องมีการพัฒนาให้ก้าวหน้าทันยุคสมัยใหม่อยู่เสมอซึ่งปรากฏว่ามาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 นั้นยังมีได้มีการพัฒนาแก้ไขบทกฎหมายเพิ่มเติมแต่อย่างใด

**คำสำคัญ :** เงินตรา / เงินดิจิทัล / เงินออนไลน์ / คริปโทเคอร์เรนซี



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

### Abstract

The origin of the currency has come from human in each period to bring things that people in society have recognized as valuable and can be used as a medium for exchanging goods and services with each other. Until the time when metal began to be used as a coin, and produced money, paper or banknote, In Thailand, the Currency Act B.E. 2501 and the Currency Exchange Act B.E. 2485 have been enacted and enforced until now. The development of the currency has not stopped because the technology has evolved so far. Therefore, there is a new kind of money, that is, online money or cryptocurrency, which is money used in the online world, with a streamlined, convenient and fast status to spend even more.

The research found that currently technology is constantly evolving and cannot stop development to be the source of currency development to the use of online money or cryptocurrency. Human beings need to adapt themselves all the times to the modern era. The new financial technology can be used for benefit of them and the society. Therefore, the law should be developed to keep up with the modern era, it appears that Section 6 of the Currency Act B.E. 2501 has not yet amended at all.

**Keywords:** Currency / Digital Money / Online Money / Cryptocurrency



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

## บทนำ

ก่อนที่จะมาเป็นเงินตราที่ใช้กันในปัจจุบันนั้นเริ่มมาจากในสมัยโบราณสังคมมนุษย์มีความอยู่อาศัยแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถมีความถนัดและเชี่ยวชาญได้ครบทุกด้าน เช่น บางคนถนัดเพาะปลูกพืช บางคนถนัดทำเครื่องนุ่งห่ม บางคนถนัดล่าสัตว์ เป็นต้นจึงได้มีการนำสิ่งของของตนมาแลกเปลี่ยนของของผู้อื่นทำให้ทั้งสองฝ่ายต่างได้ประโยชน์จากสิ่งของที่ตนแลกมาตามความต้องการของตนเป็นที่พอใจทั้งสองฝ่าย และมนุษย์ก็ได้คิดค้นวิธีการแลกเปลี่ยนขึ้นใหม่เรื่อยมาโดยมีการเปลี่ยนรูปแบบการแลกเปลี่ยนรูปทรงและวัสดุที่ใช้ไปตามแต่ละสังคมในยุคสมัยนั้นๆ(อัจฉรา หล่อตระกูล, 2558 : หน้า 66) โดยต่อมาได้มีการนำวัตถุที่มีค่าหรือวัตถุที่หายากมาใช้ในการแลกเปลี่ยนและชำระหนี้ได้ ซึ่งเรียกว่าเงินสินค้าหรือเงินตราดั้งเดิมเช่น เงินเฟ เงินชนนง เงินใบชา เงินหอยเบี้ย เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันได้หมดสภาพการเป็นเงินตราเนื่องจากภายหลังไม่ได้รับการยอมรับเพราะพบปัญหาว่าวัตถุดังกล่าวไม่คงทนแตกหักง่ายและเก็บรักษาไว้ได้ไม่นานพกพาไม่สะดวกและไม่สามารถแบ่งเป็นหน่วยย่อยได้ (นวรรตน์ เลขะกุล, 2557) ยุคต่อมาเริ่มมีความเจริญมนุษย์ได้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นโดยได้นำโลหะมาเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเพราะโลหะมีคุณสมบัติที่คงทน สะดวกในการพกพาสามารถตัดเป็นชิ้นเล็กๆได้ตามน้ำหนักที่ต้องการและยังคงคุณสมบัติเหมือนกันทุกก้อน โดยกษัตริย์หรือผู้ปกครองในสมัยนั้นได้ทำการรับรองในเรื่องน้ำหนักและความบริสุทธิ์ของเนื้อเงินด้วยวิธีการประทับตราประจำพระองค์และตราประจำแผ่นดินลงไปให้เหรียญโลหะเพื่อให้ได้มาตรฐานเดียวกันจึงกลายเป็น“เงินตรา” ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายทำให้การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้กว้างขวางและการค้าขายระหว่างประเทศเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้น (สุจิตรา มาถาวร, 2552)โดยทุกประเทศได้พัฒนาผลิตเป็นเหรียญกษาปณ์ออกใช้ อีกทั้งเมื่อมีเทคโนโลยีการพิมพ์เกิดขึ้นจึงได้มีการผลิตเงินกระดาษหรือเรียกว่าธนบัตรออกใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นไม่ว่าจะยุคสมัยไหนก็ตามเงินเป็นสิ่งสำคัญซึ่งเงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างกัน โดยเงินช่วยอำนวยความสะดวกและทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมสมบูรณ์เพราะเนื่องจากมนุษย์ต้องใช้จ่ายเงินในการจับจ่ายใช้สอยสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและใช้เงินสำหรับจ่ายค่าเดินทางอุปโภคบริโภค และยังมีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วยวิวัฒนาการของเงินตราดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามนุษย์นั้นได้มีการปรับตัวและพัฒนาสื่อที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนอยู่เสมอตามความเจริญรุ่งเรืองและเทคโนโลยีในแต่ละยุคสมัยปัจจุบันประเทศไทยมีนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศ ในขณะที่เทคโนโลยีได้มีการพัฒนาอยู่อย่างต่อเนื่องรวดเร็วและมีความก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งจึงเป็นที่มาของเงินชนิดใหม่นั้นก็คือเงินออนไลน์หรือคริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) ซึ่งเป็นเงินที่รู้จักกันในโลกลงออนไลน์และได้รับความนิยมไปทั่วโลกโดยเงินคริปโทเคอร์เรนซีสามารถนำมาใช้ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการไม่ต่างกับใช้จ่ายด้วยเงินสดโดยคริปโทเคอร์เรนซีให้ความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัยและได้มีกิจการร้านค้าต่างๆเริ่มมีการรับชำระด้วยคริปโทเคอร์เรนซีอีกทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราได้อีกด้วย(เสวียน แก้ววงษา, 2560 : หน้า 8)แต่เงินคริปโทเคอร์เรนซีก็ยังไม่ได้รับการรับรองสถานะให้เป็นเงินตราตามกฎหมายและไม่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501แม้ว่าคริปโทเคอร์เรนซีจะสามารถทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้เช่นเดียวกับเงินตราก็ตามและมีพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ออกมาบังคับใช้แล้วก็ตามโดยได้กำหนดให้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ไม่มีบทกฎหมายใดกล่าวถึงสถานะความเป็นเงินตรา



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ของคริปโทเคอร์เรนซี ทั้งนี้รัฐควรมีการปรับปรุงแก้ไขพัฒนากฎหมายให้เหมาะสมกับการใช้งานและทันยุคสมัยใหม่อยู่เสมอ อีกทั้งเพื่อเป็นการสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0

### วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความหมาย แนวคิด และวิวัฒนาการเกี่ยวกับเงินตรา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเงินตรา

### ขอบเขตการวิจัย

#### 1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

วิจัยนี้ครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเงินตราของประเทศไทย

#### 2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลในงานวิจัยเกี่ยวกับเงินตราจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 3. ขอบเขตด้านวิธีวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาทางเอกสาร

### ทบทวนวรรณกรรม

#### ความหมายของคำว่าเงินตราตามนิยามของนักเศรษฐศาสตร์

นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ได้ให้นิยามความหมายของเงินไว้ดังนี้ “เงินตรา” หมายถึง เงินคือสิ่งที่ผู้คนในสังคมได้สมมติขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ดังนั้นเงินจึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการผลิตและช่วยขับเคลื่อนสินค้าจากแหล่งผลิตไปยังผู้บริโภค และเงินยังสามารถทำหน้าที่ซึ่งมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ 4 ประการ ได้แก่ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นมาตรฐานในการใช้วัดมูลค่าเป็นมาตรฐานการชำระหนี้ภายใน และเป็นเครื่องรักษามูลค่า(กฤษฎา สังขมณี, 2552 : หน้า 45)

#### ความหมายคำว่าเงินตราตามกฎหมายไทย

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501มาตรา 6 กำหนดความหมายของ “เงินตรา” ไว้ว่าเงินตราได้แก่ เหรียญกษาปณ์และธนบัตร(สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2501 : หน้า 3)

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 ได้กำหนดความหมายของ “เงินตรา” ไว้ดังนี้ มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“เงินตรา” หมายความว่า เงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศไทย(ราชกิจจานุเบกษา, 2485: หน้า 1)

#### ความหมายของคำว่า “เงินออนไลน์ หรือ Cryptocurrency”

อย่างไรก็ดี เงินอาจไม่ได้จำกัดอยู่ในรูปธนบัตรและเหรียญกษาปณ์เท่านั้น แต่อาจอยู่ในรูปแบบอื่นๆ อีก เช่นเงินออนไลน์ (Cryptocurrency)

#### ความหมายโดยทั่วไป

บริษัท แอมทูปีมาร์เก็ตติ้ง จำกัด ได้ให้นิยามของ คำว่า เงินออนไลน์ ไว้ดังนี้ เงินออนไลน์ หมายถึง การเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) คือมูลค่าของเงินที่ถูกบันทึกในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจมาจากการใช้ชำระค่าสินค้า การโอนเงิน หรือทำธุรกรรมอื่นๆ หรือการชำระเงินผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แทนเงินสด เช่น



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ระบบอินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันในสมาร์ทโฟน ที่ทำให้สามารถชำระค่าบริการ หรือทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆได้ (บริษัท แอมทูปีมาร์เก็ตติ้ง จำกัด, 2560)

สยามบล็อกเชนได้มีการอธิบายถึงคำจำกัดความของ Cryptocurrency ไว้ว่า Cryptocurrency หรือเหรียญคริปโตเคอร์เรนซี หากแปลเป็นไทยตรงตัวก็คือ “สกุลเงินที่ถูกเข้ารหัส” ซึ่งเป็นการเล่นคำสองคำคือ cryptography และ currency เข้าด้วยกัน ซึ่งหมายความว่า Bitcoin, Ethereum, Litecoin ก็คือเงินดิจิทัลหรือเป็นเหรียญคริปโตเคอร์เรนซี โดยสามารถพบเจอได้ในอินเทอร์เน็ตนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีความจับต้องไม่ได้แต่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราได้ (Beam, 2561)

ความหมาย Cryptocurrency ที่แปลได้โดยทั่วไป แปลว่า สกุลเงินเข้ารหัสลับแปลตรงตัวที่สุดคือ Crypto คือ จำนวนจำกัด Currency คือ สกุลเงิน ซึ่งจะเรียกกันง่ายๆ ในสมัยนี้ก็คือ สกุลเงินที่มีจำนวนจำกัด ฉะนั้นเมื่อสกุลเงินชนิดนี้ มีจำนวนจำกัด ก็จะทำให้เกิดความต้องการ เกิดการเก็งกำไร และสร้างให้มีมูลค่าสูง เพราะหลายคนที่ทำธุรกรรมออนไลน์จะมองว่าเงินสกุลดิจิทัลที่ถือครองอยู่น่าจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (กองบรรณาธิการฮอตนิวส์, 2561)

### ความหมายตามกฎหมายไทย

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ได้มีการบัญญัติความหมายของคำว่า Cryptocurrency หรือเขียนเป็นไทยว่า คริปโตเคอร์เรนซี อีกทั้งคริปโตเคอร์เรนซียังได้ถูกกำหนดให้เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลโดยมีการบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้

“คริปโตเคอร์เรนซี” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“สินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า คริปโตเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: หน้า 44)

### กฎหมายเกี่ยวกับเงินตราและเงินคริปโตเคอร์เรนซี (Cryptocurrency)

#### 1. พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 11 “เหรียญกษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายไม่เกินจำนวนที่กำหนดโดยกฎกระทรวง” (สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2501:3) จะเห็นได้ว่าการชำระหนี้ด้วยเหรียญนั้นมีกฎหมายรองรับไว้ ดังนั้น หากเอาเหรียญไปชำระหนี้เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดก็จะเป็นการชำระหนี้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการจะชำระหนี้ หรือเสียค่าปรับด้วยเหรียญ ต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้ (สำนักกษาปณ์, มปป.)

กระทรวงการคลังมีหน้าที่ในการจัดทำเหรียญกษาปณ์และนำออกใช้ โดยแต่ละชนิด ราคา ที่นำออกใช้ให้มีได้ขนาดเดียวและจะมีขนาดเท่ากับเหรียญกษาปณ์ชนิด ราคาอื่นไม่ได้ กล่าวคือ เหรียญกษาปณ์จะมีขนาดและชนิดเดียวกันกับเหรียญในราคาที่แตกต่างกันไม่ได้ แต่ในกรณีที่เป็นการจัดทำและนำออกใช้ซึ่งเหรียญกษาปณ์นั้นเพื่อเป็นที่ระลึก หรือเป็นกรณีที่เป็นการผลิตขึ้นใหม่เพื่อใช้แทนเหรียญกษาปณ์เดิมที่มีการยกเลิกการใช้แล้ว ย่อมทำได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 10 อีกทั้งเหรียญกษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย แต่ทั้งนี้ต้องไม่



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เป็นเหรียญชำระ ได้มีการระบุลักษณะและรายละเอียดที่บ่งบอกถึงเหรียญชำระที่ชำระไว้ในมาตรา 12 เหรียญชำระที่ชำระอาจขอรับแลกได้กับกระทรวงการคลัง โดยเหรียญชำระที่ชำระจะนำมาแลกได้ จะต้องไม่เป็นเหรียญชำระทองคำ เหรียญชำระเงิน หรือเหรียญชำระขีดเงา ซึ่งเหรียญชำระที่ชำระตามข้อ 1 นั้น จะรับแลกเปลี่ยนได้ครั้งราคาของเหรียญชำระนั้น และสำหรับเหรียญชำระที่ชำระตามข้อ 2 จะรับแลกเปลี่ยนได้เต็มราคาของเหรียญชำระนั้น (มาตรา 13) ผู้ประสงค์จะขอแลกเปลี่ยนเหรียญชำระที่ชำระให้นำเหรียญชำระที่ชำระมาแลกเปลี่ยนโดยยื่นคำร้องตามแบบที่กรมธนารักษ์กำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (สุนันทา เอกไพศาลกุล, 2547)

## 2. พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

โดยมีคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นผู้มีอำนาจกำกับและควบคุมทรัพย์สินดิจิทัล (มาตรา 10) และได้มีการนิยามคำจำกัดความของคริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency), โทเคนดิจิทัลและทรัพย์สินดิจิทัลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งหมายความว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายแล้วจึงเป็นที่มั่นใจในระดับหนึ่งว่าสิ่งที่นักเทรด นักขุด นักลงทุน ทำอยู่นั้นจะไม่ผิดกฎหมาย โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 3 และแน่นอนว่าการที่คริปโทเคอร์เรนซี โทเคนดิจิทัล หรือเรียกรวมกันว่าสินทรัพย์ดิจิทัลถูกกฎหมายนั้นย่อมแปลว่าผู้ใช้งานจะได้รับการคุ้มครองจากทางกฎหมายด้วย เช่น ห้ามมิให้เผยแพร่ข้อมูลการวิเคราะห์ที่เป็นเท็จหรือไม่ครบถ้วนสำหรับทรัพย์สินและโทเคนดิจิทัล หรือมีการดูแลควบคุมตรวจสอบผู้ที่จะมาเปิดเว็บเทรดคริปโท และ ICO หรือ (Initial coin offering หรือแปลงง่าย ๆ ว่าการเสนอขายเหรียญในระยะเริ่มต้นคือการระดมทุนในรูปแบบหนึ่ง) เพื่อป้องกันนักต้มตุ๋นเป็นต้น และทำให้มั่นใจได้ระดับหนึ่งว่านักลงทุนและผู้ใช้งานจะได้รับการคุ้มครองซึ่งมีกฎหมายมารองรับสามารถตรวจสอบที่ไปที่ไปได้ (Jirapas Siribunchawan, 2561) โดยมีบทกฎหมายซึ่งกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ใช้และผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไว้ในมาตรา 15-31 และหมวด 6 การป้องกันการกระทำความผิดที่ไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลและมีมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง ซึ่งได้แก่ หมวด 8 โทษทางอาญาและหมวด 9 มาตรการลงโทษทางแพ่ง

## วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

### การวิจัยเอกสาร

การวิจัยในส่วนนี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับ “มาตรการทางกฎหมายที่นำมาใช้ควบคุมเกี่ยวกับเงินตรา” โดยวิเคราะห์ปัญหาที่ว่าเงินดิจิทัลหรือ Cryptocurrency มีสถานะเป็นเงินตราหรือไม่ และสามารถนำมาใช้ชำระหนี้ตามกฎหมายได้หรือไม่ โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

#### 1. ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่

- 1.1 บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเงินตราและเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency
- 1.2 ตำราและหนังสือคำอธิบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเงินตราและเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency
- 1.3 งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายที่นำมาใช้ควบคุมเกี่ยวกับเงินตราและเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency

### การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- 1.1 ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมาย
  - 1.2 ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากตำราและหนังสือ
  - 1.3 ส่วนที่เป็นงานวิจัยและบทความ
2. ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้
- 2.1 วิเคราะห์ ตีความและให้ความหมายข้อมูลในรูปของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็น จัดกลุ่มข้อมูล
  - 2.2 เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาความหมาย หาข้อสรุป
- สถานที่เก็บข้อมูล**
- ตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทบัญญัติกฎหมายของไทยและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ)

### สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลทั้งจากพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ตั๋วบทกฎหมาย ที่นำมาวิเคราะห์ร่วมกับ ปัญหาที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า นั้น เงินตราคือวัตถุที่มีรูปร่างสามารถจับต้องได้และเป็นที่ยอมรับของคนใน สังคมซึ่งคนในสังคมเชื่อว่าเป็นสิ่งที่นำมาแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้ ตามหลักกฎหมายกำหนดว่าเงินตรา คือธนบัตรและเหรียญกษาปณ์โดยรัฐให้การรับรองให้เงินตรามีมูลค่าตามที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อให้ประชาชน ใช้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันในสังคม ต่อมาในยุคปัจจุบันได้มีการพัฒนาเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีแล้ว ซึ่งเทคโนโลยีนั้น เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น และเงินตราได้รับการพัฒนาไปอีกขั้นนั้นก็คือเงินดิจิทัลหรือ Cryptocurrency ซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปว่าเป็นเงินที่อยู่ในโลกออนไลน์ที่มีการโอนเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency เพื่อซื้อสินค้าหรือบริการต่างๆในระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งไม่ต่างกับการใช้จ่ายด้วยเงินตรา ทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นโดยไม่ต้องพกเงินสด แม้เงินดิจิทัลหรือCryptocurrency จะมีผู้ใช้เพิ่มมากขึ้นและยังสามารถนำมาแลกเปลี่ยนสกุลบาทได้จริงก็ตาม แต่ในทางกฎหมายแล้วเงินดิจิทัลหรือ Cryptocurrency ก็ยังไม่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นเงินตราตามกฎหมายแห่ง พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501และไม่ใช่เงินตราที่สามารถนำมาใช้หนี้ได้ตามกฎหมายพระราชบัญญัติ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485

### ปัญหาสถานะความเป็นเงินตราของเงินออนไลน์หรือ Cryptocurrency

ตามความในมาตรา 6 แห่งกฎหมายพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 นั้น กำหนดให้ธนบัตรและ เหรียญกษาปณ์เป็นเงินตรา และรัฐรับรองให้เงินตราสามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย แต่คริปโทเคอร์เรนซี อยู่ในรูปของรหัสไม่มีลักษณะทางกายภาพกล่าวคือไม่สามารถจับต้องได้เป็นเพียงตัวเลขที่อยู่ในโลกออนไลน์ เปรียบเสมือนเงินที่อยู่ในกระเป๋าเงินดิจิทัล จึงแตกต่างกับเงินตราโดยสิ้นเชิง โดยคริปโทเคอร์เรนซีนั้นเป็นที่ ยอมรับของกลุ่มผู้ค้าและร้านค้าที่ให้บริการโดยมีการรับชำระค่าสินค้าและบริการด้วยคริปโทเคอร์เรนซี ดังนั้นคริปโทเคอร์เรนซีทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเช่นเดียวกับเงินตราเพียงแต่ อยู่ในรูปแบบของเงินออนไลน์ซึ่งไม่จำเป็นต้องพกเงินสดและไม่ต้องทอนเงิน สามารถชำระค่าใช้จ่ายต่างๆได้ โดยการโอนผ่านแอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟนซึ่งมีความสะดวกและรวดเร็วมยิ่งขึ้น แม้กฎหมายจะไม่ได้ รับรองให้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นเงินตราตามกฎหมายก็ตาม แต่ในความเป็นจริงผู้คนต่างก็ใช้คริปโทเคอร์เรนซี หรือเงินออนไลน์เปรียบเสมือนเป็นเงินตราแล้ว อีกทั้งคริปโทเคอร์เรนซียังสามารถนำมาแลกเปลี่ยนเงินตราได้



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จริงอีกด้วย ทั้งนี้ก็ไม่ได้มีกฎหมายใดกำหนดว่าการทำธุรกรรมด้วยคริปโทเคอร์เรนซีนั้นผิดกฎหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรแก้ไขกฎหมายเงินตราเพิ่มเติมโดยให้มีการกำหนดให้ คริปโทเคอร์เรนซีเป็นเงินตราอีกชนิดหนึ่งเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการที่ประชาชนได้นำคริปโทเคอร์เรนซีไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นการรับรองให้คริปโทเคอร์เรนซีนั้นมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นและถูกต้องตามกฎหมาย

### **ปัญหาการนำเงินออนไลน์หรือ Cryptocurrency มาใช้ชำระหนี้ตามกฎหมาย**

ปัจจุบันวิวัฒนาการเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและก้าวไกลซึ่งเป็นที่มาของเงินดิจิทัลหรือCryptocurrency แม้หลายประเทศทั่วโลกยังไม่มีกฎหมายรับรองให้คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) เป็นเงินตราที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย แต่ประเทศญี่ปุ่นได้มีการรับรองให้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นสื่อกลางในการชำระเงินที่ถูกกฎหมายและสามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยก็ยังไม่มีความหมายรับรองให้คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) เป็นเงินตราที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย อันเนื่องมาจากกฎหมายพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 ยังไม่ได้มีการพัฒนารับรองสถานะความเป็นเงินที่แท้จริงของคริปโทเคอร์เรนซี กล่าวคือไม่ได้มีการกำหนดให้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นเงินตราตามกฎหมายเช่นเดียวกับธนบัตรและเหรียญกษาปณ์นั่นเอง ทั้งนี้เงินออนไลน์หรือ Cryptocurrency นั้นได้มีธุรกิจห้างร้านหลายแห่งได้มีการรับชำระค่าสินค้าและบริการด้วยเงินออนไลน์หรือ Cryptocurrency มากยิ่งขึ้นเพราะช่วยในเรื่องความสะดวกรวดเร็วและประหยัดเวลาการเดินทาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าถ้าหากมีบุคคลผู้ใช้ได้ให้การยอมรับการชำระค่าใช้จ่ายต่างๆด้วยเงินออนไลน์หรือ Cryptocurrency ดังนั้นการชำระหนี้ด้วยเงินออนไลน์หรือ Cryptocurrency อาจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับคู่สัญญาที่มีความพึงพอใจตกลงกันที่จะรับชำระหนี้ด้วยคริปโทเคอร์เรนซี ซึ่งในอนาคตหน่วยงานภาครัฐอาจมีมาตรการกฎหมายรับรองให้คริปโทเคอร์เรนซีสามารถชำระหนี้ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และแม้จะมีพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561 ออกมาบังคับใช้แล้วก็ตามโดยได้กำหนดให้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลแต่ก็ไม่สามารถนำมาชำระหนี้ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 แต่อย่างใด

### **ข้อเสนอแนะ**

#### **ข้อเสนอแนะทางด้านสังคม**

ปัจจุบันคงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเงินนั้นได้รับความสนใจและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลไทยก็ได้มีนโยบายไทยแลนด์ 4.0 กล่าวคือ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่ต้องการเปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งในขณะนี้เทคโนโลยีล่าสุดที่เข้ามามีบทบาทสำคัญทางการเงินทั้งในและต่างประเทศก็คือเงินดิจิทัลหรือ คริปโทเคอร์เรนซีซึ่งเป็นเงินที่ใช้กันอยู่ในโลกออนไลน์

ดังนั้นภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องศึกษาเทคโนโลยีเงินรูปแบบใหม่หรือเงินคริปโทเคอร์เรนซีนั้นเพื่อนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ธุรกิจและเพื่อพัฒนาประเทศของตนให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมต่างประเทศและเพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้วยเช่นนั้นรัฐควรพิจารณาถึงกรณีที่ประชาชนใช้เงินคริปโทเคอร์เรนซีในการใช้จ่ายค่าสินค้าและบริการต่างๆแทนเงินสด และผู้ประกอบการห้างร้านต่างๆได้เริ่มรับชำระค่าสินค้าและบริการด้วยคริปโทเคอร์เรนซีเปรียบเสมือนกับการชำระด้วยเงินสดเพียงแต่อยู่ในรูปแบบออนไลน์ไม่สามารถจับต้องได้แต่มีราคาและสามารถถือครองได้ ซึ่งคริปโทเคอร์เรนซี





การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเงินสกุลบาทได้ด้วย อีกทั้งคริปโทเคอร์เรนซียังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเช่นเดียวกับเงินตรา

### ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสารซึ่งอ้างอิงจากพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 เป็นหลัก เนื่องจากกฎหมายนั้นยังไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้นรัฐจึงควรพิจารณาและให้ความสำคัญเกี่ยวกับสถานะความเป็นเงินตราของคริปโทเคอร์เรนซีด้วยซึ่งอาจมีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมโดยรัฐอาจมีการรับรองให้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นเงินตราอีกชนิดหนึ่งและสามารถใช้ชำระหนี้ได้ถูกต้องตามกฎหมายโดยมีเงื่อนไขให้เป็นเรื่องข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา ทั้งเพื่อเป็นการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมต่างประเทศ เช่น ล่าสุดสวีเดนเตรียมยกเลิกการใช้เงินสดในรูปแบบธนบัตรและเหรียญโดยสิ้นเชิงเพื่อลดปัญหาการก่ออาชญากรรม ง่ายขึ้นได้รับรองให้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นเงินตราและสามารถใช้ชำระหนี้ได้อย่างถูกกฎหมาย

### เอกสารอ้างอิง

#### หนังสือ

กฤษฎาสังขมณี.(2552). “การเงินและการธนาคาร”.กรุงเทพฯ. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2552.

นวรรตน์ เลขะกุล. (2557).เบี้ย บาท ภาษาปณั แบงก์.พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์กรุงเทพ.สุจิตรา มาถาวร. 2547.เงินตราในประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร. บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด.

#### บทความ

เจริญญา บุญอมรวิทย์ . (2554). พัฒนาการของเงินตรา. หน้า กสุนันทา เอกไพศาลกุล.(2547).สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติเงินตราพ.ศ.2501. ค้นเมื่อ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2561. จาก : [http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/lawdetail\\_126.htm](http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/lawdetail_126.htm)

เสวียน แก้ววงษา. (2560). เงินดิจิทัล : บริบทของของการพิจารณาความเป็นเงิน Digital Currency : A Contextual Consideration of Money. pdf. หน้า 8สำนักกษาปณั. (มปป).หลักเกณฑ์การรับแลกคืนเหรียญกษาปณัชำรุด. ค้นเมื่อ 9 สิงหาคม พ.ศ.2561. จาก : [http://www.royalthaimint.net/ewtadmin/ewt/mint\\_web/ewt\\_news.php?JirapasSiribunchawan.](http://www.royalthaimint.net/ewtadmin/ewt/mint_web/ewt_news.php?JirapasSiribunchawan.) (2561).

ทิศทางวงการคริปโตและBlockchainของประเทศไทยในอนาคต. ค้นวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2561 จาก : <https://siamblockchain.com/2018/06/20/sec-advisor-talk-about-future-of-crypto-industry-in-thai/>

#### วิทยานิพนธ์

อัจฉราหล่อตระกูล. (2558). เงิน:ความหมายและความสำคัญMoney:Meaning and Importance.

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. หน้า 66

#### เอกสารอื่นๆ

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485

พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

#### เอกสารอื่นๆ



การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2  
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ. (2561). “คริปโตเคอเรนซี”คืออะไร.ฮอตนิวส์. ค้นวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2561 จาก :  
[http://www.siambusinessnews.com/7708บริษัท\\_แอมทูบีมาร์เก็ตติ้ง\\_จำกัด\\_.\(2560\).](http://www.siambusinessnews.com/7708บริษัท_แอมทูบีมาร์เก็ตติ้ง_จำกัด_.(2560).)

เงินออนไลน์คืออะไร? จ่ายเงินออนไลน์ง่ายๆ ไม่ต้องพกเงินสด.ค้นวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 จาก :  
[https://www.ambmarketing.co.th/web-development-article/e-payment-familiarize/Beam. \(2561\).](https://www.ambmarketing.co.th/web-development-article/e-payment-familiarize/Beam. (2561).)

Crypto currencyคืออะไร.ค้นวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 จาก

:<https://siamblockchain.com/2018/03/11/cryptocurrency-คืออะไร/>